

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра фінансів та банківської справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

О.В. Яріш

«30» грудня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	«Місцеві фінанси»
освітня програма	«Фінанси і кредит»
спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
галузь знань	07 Управління та адміністрування
ступінь вищої освіти	бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Місцеві фінанси» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри фінансів та банківської справи
Протокол від «29» грудня 2020 року № 6

Полтава 2020

Укладач: Тимошенко Оксана Валеріївна, доцент кафедри фінансів та банківської справи, к.е.н.

ПОГОДЖЕНО:

**Гарант освітньої програми «Фінанси і кредит»
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
ступеня бакалавра, к.е.н., доцент**

С. П. Прасолова
ініціали, прізвище

« 29 » 12 20 20 року

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

	С.
Розділ 1. Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання	4
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	5
Розділ 4. Тематичний план вивчення навчальної дисципліни ...	7
Розділ 5. Оцінювання результатів навчання	18
Розділ 6. Інформаційні джерела	20
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	21

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Місцеві фінанси»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> Основи фінансів, Економічна теорія, мікро- та макроекономіка, Публічні фінанси, Податки та соціальне забезпечення <i>Постреквізити:</i> Бюджетна політика та управління фінансами, Податковий менеджмент	
Мова викладання	Українська	
Статус дисципліни	обов'язкова	
Курс/семестр вивчення		4 / 8
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів		4 / 2
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 120 год– загальна кількість: 2 семестр –120 год.		
- лекції: 16 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 32 год.		
- самостійна робота: 72 год.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 2 семестр – залік (ПМК)		
Заочна форма навчання		
Кількість годин: 120 год– загальна кількість: 2 семестр –120 год.		
- лекції: 2 семестр – 4 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 2 семестр – 6 год.		
- самостійна робота: 2 семестр –110 год.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 2 семестр – залік (ПМК)		

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

Метою навчальної дисципліни «Місцеві фінанси» є формування системи теоретичних знань з питань організації місцевих фінансів та набуття практичних навичок застосування інструментарію управління фінансовими ресурсами місцевого самоврядування виходячи із розмежування функцій і повноважень державних та місцевих органів влади

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання, які забезпечує навчальна дисципліна

Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
Загальні компетентності	
ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.	ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
СК 05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.	ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи організації місцевих фінансів

Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів

Об'єктивні передумови виникнення та роль місцевих фінансів в економічній системі держави. Специфічні ознаки та складові місцевих фінансів. Інститут місцевого самоврядування як необхідна передумова функціонування місцевих фінансів. Функції місцевих фінансів. Розподільча функція місцевих фінансів. Місцеві фінанси як фіскальний інструмент перерозподілу валового внутрішнього продукту. Стимулююча функція місцевих фінансів. Контрольна функція місцевих фінансів, види і форми її прояву. Територіальна громада та її правові ознаки. Функції і роль територіальних громад.

Тема 2. Фінансова політика місцевих органів влади

Фінансова політика держави і роль місцевих органів влади в її реалізації. Особливості функціонування фінансового механізму на рівні місцевого самоврядування. Державна регіональна фінансова політика: поняття, цілі, завдання. Бюджетна політика на місцевому рівні. Межі та кількісні показники фінансової автономії. Формування нормативної бази місцевих фінансів України за роки незалежності. Проблеми становлення і розвитку місцевих фінансів в Україні. Основні напрями зміцнення фінансової незалежності місцевого самоврядування в Україні.

Тема 3. Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади

Розвиток місцевих бюджетів та їх роль у місцевих фінансах України. Етапи розвитку місцевих бюджетів України. Місцеві бюджети як сукупність економічних відносин. Місцеві бюджети як організаційна форма мобілізації частини фінансових ресурсів у розпорядження місцевих органів самоврядування. Місцевий бюджет як план утворення і використання фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення функцій і повноважень місцевого самоврядування. Місцеві бюджети у складі бюджетної системи. Структура та принципи формування місцевих бюджетів України. Права та обов'язки органів місцевого самоврядування та місцевих органів влади й управління щодо формування і використання місцевих бюджетів.

Тема 4. Бюджетний процес на місцевому рівні

Бюджетний процес як регламентована нормами права діяльність, пов'язана зі складанням, розглядом, затвердженням бюджетів, їх виконанням і контролем за їх виконанням, розглядом звіту про виконання бюджетів, що складають бюджетну систему України. Взаємозв'язок планування місцевих бюджетів з порядком складання проекту державного бюджету та планами економічного і соціального розвитку регіонів. Бюджетний запит. Вимоги до інформації, що надаються в бюджетних запитах. Зміст рішення про місцевий бюджет. Порядок розгляду, затвердження та виконання місцевих бюджетів. Порядок складання, розгляду та затвердження звіту про виконання місцевих бюджетів. Особливості затвердження та виконання місцевих бюджетів у разі несвочасного їх прийняття.

Тема 5. Управління місцевими фінансами в Україні

Роль місцевих фінансових органів у системі виконавчої влади. Компетенція місцевих органів влади в галузі фінансів, їх участь у бюджетному процесі. Права й обов'язки органів місцевого самоврядування і місцевих органів виконавчої влади на етапах складання, розгляду, затвердження і виконання бюджету. Державне регулювання фінансової діяльності органів місцевого самоврядування. Організація фінансового контролю на місцевому рівні. Внутрішній та зовнішній фінансовий контроль на місцевому рівні. Контроль фінансових органів за формуванням та використанням коштів місцевих бюджетів і власних коштів бюджетних установ.

Тема 6. Світовий досвід організації місцевих фінансів

Європейська хартія місцевого самоврядування про основні принципи організації місцевих фінансів. Документи міжнародного значення про місцеве самоврядування. Правові та організаційні основи місцевого самоврядування в зарубіжних країнах. Бюджетний федералізм як принцип побудови фінансів місцевого самоврядування. Форми та методи фінансового забезпечення місцевого самоврядування в зарубіжних країнах. Світовий досвід касового виконання місцевих бюджетів. Види, принципи та інструменти взаємодії державного та місцевих бюджетів у зарубіжних країнах. Порядок вертикального та горизонтального бюджетного вирівнювання.

Модуль 2. Специфіка організації структурних елементів місцевих фінансів

Тема 7. Формування доходної бази місцевих бюджетів

Доходи місцевих бюджетів як фінансова основа місцевого самоврядування. Участь держави у формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування. Особливості формування доходів місцевих бюджетів. Методи мобілізації грошових коштів до місцевих бюджетів. Податкові та неподаткові методи формування доходів місцевих бюджетів. Формування доходів місцевих бюджетів за рахунок місцевих податків та зборів. Обґрунтування місцевих кредитних відносин. Місцеві позики. Тимчасовий касовий розрив. Місцеві фінансові ресурси. Баланс фінансових ресурсів і витрат регіону.

Тема 8. Система видатків місцевих бюджетів

Склад та структура видатків місцевих бюджетів. Критерії розмежування видів видатків між місцевими бюджетами. Порядок та принципи фінансування місцевих бюджетів за видатками. Фінансування власних та делегованих державою повноважень, порядок їх здійснення та законодавче закріплення. Сутність кошторисного фінансування місцевих бюджетів. Порядок фінансування з поточного бюджету та бюджету розвитку. Методи планування видаткової частини місцевих бюджетів.

Тема 9. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання

Сутність міжбюджетних відносин в Україні. Склад і структура взаємовідносин місцевих бюджетів з Державним бюджетом, їх особливості. Інструменти бюджетного регулювання у взаємовідносинах місцевих бюджетів з Державним бюджетом. Взаємовідносини в бюджетній сфері між різними рівнями місцевих бюджетів, їх особливості. Порядок використання інструментів бюджетного регулювання між різними рівнями місцевих бюджетів. Міжбюджетні трансферти. Основні форми надання міжбюджетних трансфертів згідно з Бюджетним кодексом. Шляхи вдосконалення міжбюджетних відносин в Україні.

Тема 10. Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства

Склад та інфраструктура місцевого господарства та його роль у місцевих фінансах. Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства. Система управління місцевим господарством. Фактори впливу на розвиток місцевого господарства. Створення конкурентного ринку у сфері місцевого господарства. Специфіка формування доходів, видатків, отримання прибутку та його розподілу в секторі економіки, створеному на рівні місцевого господарства. Фінансування за рахунок коштів місцевих бюджетів закладів культури, освіти, охорони здоров'я, туризму і спорту.

Тема 11. Фінанси підприємств комунального господарства

Поняття комунальної власності, суб'єкти та об'єкти права комунальної власності. Формування комунальної власності в Україні. Конституційні гарантії надання громадських послуг. Особливості організації і управління фінансами комунальних підприємств. Класифікація підприємств комунальної власності в залежності від джерел фінансування їх діяльності. Напрями діяльності підприємств комунального господарства. Діяльність підприємств з обслуговування житлових і нежитлових будинків та відокремлених будівель.

Тема 12. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу

Організація функціонування підприємств житлового господарства. Структура видатків підприємств житлового господарства. Орендна плата за нежитлові приміщення. Тарифи, диференційовані залежно від типу будови, цілей використання та її місцезнаходження. Доходи від нежитлових приміщень: орендна плата за встановленими тарифами, оплати опалення, комунальних послуг за встановленими ставками і тарифами, сплата загальних для всіх власників будинків видатків на управління, експлуатацію і поточний ремонт житлового фонду пропорційно зайнятій площі. Реструктуризація житлово-комунальних підприємств як засіб стимулювання розвитку галузі. Альтернативні форми обслуговування житлового фонду.

Розділ 4. Тематичний план вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 3. Тематичний план навчальної дисципліни «Місцеві фінанси» для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. «Основи організації місцевих фінансів»					
<p>Тема 1. «Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів» Лекція 1</p> <p>1 Сутність і функції місцевих фінансів як економічної категорії. 2 Елементи системи місцевих фінансів. 3 Склад системи місцевого самоврядування та принципи, на яких ця система ґрунтується в Україні</p>	2	<p>Тема 1. «Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів»</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття 1</p> <p>1. Історичні корені місцевих фінансів. 2. Формування науки про місцеві фінанси. 3. Сутність та особливості місцевих фінансів як економічної категорії. 4. Функції місцевих фінансів. 5. Елементи системи місцевих фінансів. 6. Склад системи місцевого самоврядування та принципи, на яких ця система ґрунтується в Україні</p>	2	<p>Тема 1. «Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <p>1. Об'єктивні передумови виникнення місцевих фінансів та їх специфічні ознаки. 2. Вчення про місцеві фінанси та його формування. 3. Інститут місцевого самоврядування як необхідна передумова функціонування місцевих фінансів. 4. Склад і функції місцевих фінансів. 5. Значення місцевих фінансів як фіскального інструменту економічного розвитку та джерела фінансування громадських послуг. 6. Функції і роль територіальних громад. 7. Роль місцевих фінансів в економічній системі держави.</p>	6
<p>Тема 2. «Фінансова політика місцевих органів влади» Лекція 2</p> <p>1. Державна регіональна фінансова політика: поняття, цілі, завдання 2. Бюджетна політика на місцевому рівні 3. Межі та кількісні показники фінансової автономії</p>	2	<p>Тема 2. «Фінансова політика місцевих органів влади»</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття 2</p> <p>1. Фінансова політика держави і роль місцевих органів влади в її реалізації. 2. Особливості функціонування фінансового механізму на рівні місцевого самоврядування. 3. Поняття, цілі та завдання державної регіональної фінансової політики. 4. Бюджетна політика на місцевому рівні 5. Межі та кількісні показники фінансової автономії 6. Проблеми становлення і розвитку місцевих фінансів в Україні.</p>	2	<p>Тема 2. «Фінансова політика місцевих органів влади»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми. Тематика індивідуальних завдань</p> <p>1. Фінансова політика держави і роль місцевих органів влади в її реалізації. 2. Державна регіональна фінансова політика: поняття, цілі, завдання. 3. Міжнародні стандарти організації місцевих фінансів. 4. Дати оцінку змінам підходів до організації</p>	6

				місцевих фінансів у Бюджетному кодексі України за останні роки.	
<p>Тема 3. «Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади» Лекція 3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність бюджетів місцевих органів влади та їх роль у розподільчих бюджетних процесах 2. Місцевий бюджет як основний фінансовий план розвитку територіальної громади України 3. Система місцевих бюджетів України 	2	<p>Тема 3. «Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади» Практичне заняття 3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи розвитку місцевих бюджетів України та їх роль у місцевих фінансах. 2. Сутність бюджетів місцевих органів влади та їх роль у розподільчих бюджетних процесах. 3. Місцеві бюджети в складі бюджетної системи України. 4. Принципи формування місцевих бюджетів України. 5. Права та обов'язки органів місцевого самоврядування та місцевих органів влади й управління щодо формування і використання місцевих бюджетів. 6. Місцевий бюджет як основний фінансовий план розвитку територіальної громади України. 	2	<p>Тема 3. «Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток місцевих бюджетів та їх роль у місцевих фінансах України. 2. Місцевий бюджет як план утворення і використання фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення функцій і повноважень місцевого самоврядування. 3. Права та обов'язки місцевих органів влади та управління щодо формування і використання бюджетів. 4. Бюджетні повноваження органів місцевого самоврядування. 	6
<p>Тема 4. «Бюджетний процес на місцевому рівні» Лекція 4.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок складання та зміст проектів місцевих бюджетів 2. Затвердження місцевих бюджетів та їх виконання 3. Звітність про виконання місцевих бюджетів та особливості бюджетного процесу в разі несвоєчасного прийняття рішення про місцевий бюджет 	2	<p>Тема 4. «Бюджетний процес на місцевому рівні» Практичне заняття 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація бюджетного процесу на місцевому рівні. 2. Порядок складання і розгляду місцевих бюджетів. 3. Порядок затвердження та прийняття рішень щодо місцевих бюджетів. 4. Особливості затвердження та виконання місцевих бюджетів у разі несвоєчасного їх прийняття. 5. Організація процесу виконання місцевих бюджетів. 6. Порядок складання, розгляду та затвердження звіту про виконання місцевих бюджетів. 	2	<p>Тема 4. «Бюджетний процес на місцевому рівні»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Взаємозв'язок планування місцевих бюджетів з порядком складання проекту державного бюджету та планами економічного і соціального розвитку регіонів. 2. Порядок розгляду, затвердження та виконання місцевих бюджетів. 3. Періодичність, структура та терміни подання звітності про виконання місцевих бюджетів. 4. Бюджетний запит. Вимоги до інформації, що надаються в бюджетних запитах. 5. Зміст рішення про місцевий бюджет. 6. Загальна організація та управління виконанням відповідного місцевого бюджету місцевими фінансовими органами. 7. Шляхи вдосконалення бюджетного планування. 	6

<p>Тема 5. «Управління місцевими фінансами в Україні» Лекція 5.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи, суб'єкти, об'єкти та методи управління місцевими фінансами. 2. Організація фінансового контролю на місцевому рівні. 3. Казначейське обслуговування бюджетних коштів. 	2	<p>Тема 5. «Управління місцевими фінансами в Україні» Практичне заняття 5.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть управління фінансами на місцевому рівні. 2. Основні елементи управління фінансами на місцевому рівні. 3. Основні завдання та функції управління фінансами на місцевому рівні 4. Функції місцевих фінансових органів. 5. Організація фінансового контролю на місцевому рівні. 6. Контроль фінансових органів за формуванням та використанням коштів місцевих бюджетів і власних коштів бюджетних установ. 	2	<p>Тема 5. «Управління місцевими фінансами в Україні»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державне регулювання фінансової діяльності органів місцевого самоврядування. 2. Роль місцевих фінансових органів у системі виконавчої влади. 3. Права й обов'язки органів місцевого самоврядування і місцевих органів виконавчої влади на етапах складання, розгляду, затвердження і виконання бюджету. 4. Системи касового виконання бюджету: банківська, казначейська та змішана. Їх характеристика, переваги та недоліки. 5. Організація фінансового контролю на місцевому рівні. 6. Контроль фінансових органів за формуванням та використанням коштів місцевих бюджетів і власних коштів бюджетних установ. 7. Аудит як форма регіонального фінансового контролю. 	6
<p>Тема 6. «Світовий досвід організації місцевих фінансів» Лекція 6.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Документи міжнародного значення про місцеве самоврядування 2. Місцеві фінанси як фіскальний інструмент 3. Склад і структура доходів і витрат місцевих бюджетів зарубіжних країн 4. Організація та інструменти міжбюджетних відносин у країнах світу 	2	<p>Тема 6. «Світовий досвід організації місцевих фінансів» Практичне заняття 6.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні типи систем місцевого самоврядування. 2. Зарубіжний досвід забезпечення самостійності місцевих бюджетів 3. Склад фінансових ресурсів органів місцевої влади зарубіжних країн. 4. Доходи місцевих бюджетів зарубіжних країн. 5. Сучасне місцеве оподаткування у країнах з ринковою економікою 6. Фінанси муніципальних підприємств і муніципальні платежі в зарубіжних країнах 7. Видатки місцевих бюджетів зарубіжних країн. 	2	<p>Тема 6. «Світовий досвід організації місцевих фінансів»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Європейська хартія місцевого самоврядування про основні принципи організації місцевих фінансів. 2. Правові та організаційні основи місцевого самоврядування в зарубіжних країнах. 3. Бюджетний федералізм як принцип побудови фінансів місцевого самоврядування. 4. Світовий досвід касового виконання місцевих бюджетів. 5. Порядок вертикального та горизонтального 	6

				бюджетного вирівнювання. 6. Світовий досвід надання бюджетних трансфертів місцевим органам влади. 7. Організація та інструменти міжбюджетних відносин в зарубіжних країнах.	
Модуль 2. «Специфіка організації структурних елементів місцевих фінансів»					
<p>Тема 7. «Формування дохідної бази місцевих бюджетів»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Доходи місцевих бюджетів, їх організаційно-правові засади та принципи формування 2. Резерви зростання доходів місцевих бюджетів в сучасних умовах 3. Окремі особливості формування місцевих бюджетів 4. Види місцевих податків і зборів в Україні 		<p>Тема 7. «Формування дохідної бази місцевих бюджетів»</p> <p>Практичне заняття 7</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування доходів місцевих бюджетів України. 2. Податкові надходження місцевих бюджетів. 3. Склад та структура неподаткових надходжень місцевих бюджетів. <p>Практичне заняття 8</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місцеві податки і збори та їх роль у доходах місцевих бюджетів 2. Напрями реформування і вдосконалення місцевого оподаткування в Україні 3. Склад та структура надходжень міжбюджетних трансфертів. 	4	<p>Тема 7. «Формування дохідної бази місцевих бюджетів»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Доходи місцевих бюджетів як фінансова основа місцевого самоврядування. 2. Участь держави у формуванні доходів місцевого самоврядування. 3. Склад доходів місцевих бюджетів. 4. Податкові та неподаткові методи формування доходів місцевих бюджетів. 5. Міжбюджетні трансферти. 6. Обґрунтування місцевих кредитних відносин. 7. Місцеві позики. Види місцевих позик. 	6
<p>Тема 8. «Система видатків місцевих бюджетів»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види видатків місцевих бюджетів 2. Критерії розмежування видів видатків між місцевими бюджетами 3. Витрати бюджету розвитку місцевих бюджетів 		<p>Тема 8. «Система видатків місцевих бюджетів»</p> <p>Практичне заняття 9</p> <p>«Суть, планування та розмежування видатків місцевих бюджетів»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст і структура видатків місцевих бюджетів. 2. Планування видатків місцевих бюджетів 3. Зміст та критерії розмежування видатків, делегованих місцевому самоврядуванню <p>Практичне заняття 10</p> <p>«Порядок фінансування видатків місцевих бюджетів»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансування власних повноважень органів місцевого самоврядування. 2. Видатки місцевого бюджету на покриття боргових зобов'язань. 3. Фінансування дефіциту місцевого бюджету. 	4	<p>Тема 8. «Система видатків місцевих бюджетів»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Склад та структура видатків місцевих бюджетів. 2. Критерії розмежування видів видатків між місцевими бюджетами. 3. Фінансування власних та делегованих державою повноважень, порядок їх здійснення та законодавче закріплення. 4. Міжбюджетні трансферти. 5. Бюджети розвитку місцевих бюджетів. 6. Трансформація видатків місцевих бюджетів в контексті децентралізації. <p>Роль місцевих фінансових органів у регіональному фінансовому плануванні.</p>	6

<p>Тема 9. «Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання» Лекція 7.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність фінансового вирівнювання та бюджетного регулювання 2. Види міжбюджетних трансфертів та умови їх надання 	2	<p>Тема 9. «Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання» Практичне заняття 11</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання та інструменти бюджетних відносин. 2. Поняття вертикальних і горизонтальних дисбалансів та фінансового вирівнювання. 3. Види міжбюджетних трансфертів і їх систематика у Бюджетному кодексі України 4. Алгоритм визначення освітніх субвенцій 5. Алгоритм визначення медичних субвенцій 	2	<p>Тема 9. «Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність міжбюджетних відносин в Україні. 2. Взаємовідносини місцевих бюджетів з Державним бюджетом, їх особливості. 3. Розподіл видатків відповідно до розподілу повноважень між державною владою і органами місцевого самоврядування. 4. Взаємовідносини в бюджетній сфері між різними рівнями місцевих бюджетів, їх особливості. 5. Порядок використання інструментів бюджетного регулювання між різними рівнями місцевих бюджетів. 6. Суперечності в побудові системи взаємовідносин місцевих бюджетів з Державним бюджетом. 7. Шляхи вдосконалення міжбюджетних відносин в Україні. 	6
<p>Тема 10. «Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства» Лекція 8.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття місцевого господарства 2. Основи управління місцевим господарством та його склад 3. Науково-методичне супроводження вдосконалення управління місцевим господарством 	2	<p>Тема 10. «Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства» Практичне заняття 12</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Склад та інфраструктура місцевого господарства, його роль у місцевих фінансах. 2. Організація фінансування підприємств і господарських організацій, що входять до складу місцевого господарства. 3. Система управління місцевим господарством. 4. Специфіка формування доходів, видатків, отримання прибутку та його розподілу в секторі економіки, створеному на рівні місцевого господарства. 5. Фінансування за рахунок коштів місцевих 	2	<p>Тема 10. «Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Склад та інфраструктура місцевого господарства та його роль у місцевих фінансах. 2. Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства. 3. Система управління місцевим господарством. 4. Створення конкурентного ринку у сфері місцевого господарства. 	

		бюджетів закладів культури, освіти, охорони здоров'я, туризму і спорту. 6. Реформування місцевого господарства в контексті адаптації світового досвіду.		5. Специфіка організації фінансових відносин підприємств комунальної форми власності як складової частини місцевого господарства. 6. Фінансування підприємств житлового та комунального господарства. 7. Особливості фінансування комунальних закладів культури, освіти, охорони здоров'я, туризму і спорту.	
Тема 11. «Фінанси підприємств комунального господарства» 1. Особливості функціонування підприємств комунальної власності 2. Фінансове забезпечення підприємств комунальної форми власності 3. Сучасні проблеми та напрями реформування комунального сектору		Тема 11. «Фінанси підприємств комунального господарства» Практичне заняття 13 «Фінанси підприємств комунальної форми власності» 1. Конституційні гарантії надання громадських послуг. 2. Поняття комунальної власності, суб'єкти та об'єкти права комунальної власності. 3. Форми підприємств комунальної власності. 4. Класифікація підприємств комунальної власності в залежності від джерел фінансування їх діяльності Практичне заняття 14 «Управління фінансами підприємств комунального господарства» 1. Особливості організації фінансів дорожнього господарства. 2. Основні цілі та напрями формування системи управління комунальними підприємствами в Україні. 3. Особливості організації і управління фінансами комунальних підприємств 4. Фінансові аспекти управління компаніями з державною (муніципальною) часткою власності	4	Тема 11. «Фінанси підприємств комунального господарства» Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези) 1. Поняття комунальної власності, суб'єкти та об'єкти права комунальної власності. 2. Формування комунальної власності в Україні. 3. Конституційні гарантії надання громадських послуг. 4. Особливості організації і управління фінансами комунальних підприємств. 5. Класифікація підприємств комунальної власності в залежності від джерел фінансування їх діяльності. 6. Напрями діяльності підприємств комунального господарства. 7. Діяльність підприємств з обслуговування житлових і нежитлових будинків та відокремлених будівель.	6
Тема 12. «Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу» 1. Склад та особливості організації фінансів житлово-комунального господарства 2. Процес створення, джерела доходів та переваги запровадження об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ). 3. Напрями реформування житлово-комунального господарства		Тема 12. «Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу» Практичне заняття 15 «Фінанси підприємств житлово-експлуатаційного комплексу» 1. Організація функціонування підприємств з обслуговування житлового господарства 2. Доходи підприємств житлово-експлуатаційного комплексу 3. Структура видатків підприємств житлово-експлуатаційного комплексу 4. Планування видатків місцевих бюджетів на утримання житлово-експлуатаційного комплексу. Практичне заняття 16 «Перспективи пожевлення фінансової діяльності	4	Тема 12. «Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу» Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези) 1. Напрямки, завдання і механізм реалізації реформування житлово-комунального господарства. 2. Організація функціонування підприємств житлового господарства. 3. Структура видатків підприємств житлового господарства.	6

		житлово-експлуатаційного комплексу» 1. Напрями, завдання та механізм реформування житлово-комунального господарства. 2. Реструктуризація підприємств житлово-експлуатаційного комплексу як засіб стимулювання розвитку галузі. 3. Перспективи впровадження альтернативних форм обслуговування житлового фонду: приватних ЖЕДів та ОСББ. 4. Податкові важелі стимулювання розвитку житлово-експлуатаційної галузі.		Реструктуризація житлово-комунальних підприємств як засіб стимулювання розвитку галузі. 4. Доходи від нежитлових приміщень. 5. Орендна плата за нежитлові приміщення. 6. Фінансування пільг та субсидій за квартирну плату з місцевого бюджету. 7. Альтернативні форми обслуговування житлового фонду: приватні ЖЕДи і кондомініуми.	
Всього	16		32		72

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни «Місцеві фінанси» для студентів заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. «Основи організації місцевих фінансів»					
Тема 1. «Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів» 1. Сутність і функції місцевих фінансів як економічної категорії. 2. Елементи системи місцевих фінансів. 3. Склад системи місцевого самоврядування та принципи, на яких ця система ґрунтується в Україні				Тема 1. «Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів» Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези) 1. Об'єктивні передумови виникнення місцевих фінансів та їх специфічні ознаки. 2. Вчення про місцеві фінанси та його формування. 3. Інститут місцевого самоврядування як необхідна передумова функціонування місцевих фінансів. 4. Склад і функції місцевих фінансів. 5. Значення місцевих фінансів як фіскального інструменту економічного розвитку та джерела фінансування громадських послуг. 6. Функції і роль територіальних громад. 7. Роль місцевих фінансів в економічній системі держави.	10
Тема 2. «Фінансова політика місцевих органів влади» Лекція 1 1. Державна регіональна фінансова політика: поняття, цілі, завдання 2. Бюджетна політика на місцевому рівні 3. Межі та кількісні	2			Тема 2. «Фінансова політика місцевих органів влади» Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми. Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези) 1. Фінансова політика держави і роль місцевих органів влади в її реалізації. 2. Державна регіональна фінансова політика: поняття, цілі, завдання.	9

показники фінансової автономії				<p>3. Міжнародні стандарти організації місцевих фінансів.</p> <p>4. Конституція України про місцеве самоврядування і місцеві фінанси.</p> <p>5. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» як базовий нормативний акт з місцевих фінансів.</p> <p>6. Дати оцінку змінам підходів до організації місцевих фінансів у Бюджетному кодексі України за останні роки.</p>	
<p>Тема 3. «Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади»</p> <p>1. Сутність бюджетів місцевих органів влади та їх роль у розподільчих бюджетних процесах</p> <p>2. Місцевий бюджет як основний фінансовий план розвитку територіальної громади України</p> <p>3. Система місцевих бюджетів України</p>				<p>Тема 3. «Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <p>1. Розвиток місцевих бюджетів та їх роль у місцевих фінансах України.</p> <p>2. Місцевий бюджет як план утворення і використання фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення функцій і повноважень місцевого самоврядування.</p> <p>3. Права та обов'язки місцевих органів влади та управління щодо формування і використання бюджетів.</p> <p>4. Бюджетні повноваження органів місцевого самоврядування.</p>	9
<p>Тема 4. «Бюджетний процес на місцевому рівні»</p> <p>1. Порядок складання та зміст проектів місцевих бюджетів</p> <p>2. Затвердження місцевих бюджетів та їх виконання</p> <p>3. Звітність про виконання місцевих бюджетів та особливості бюджетного процесу в разі несвоєчасного прийняття рішення про місцевий бюджет</p>				<p>Тема 4. «Бюджетний процес на місцевому рівні»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <p>1. Взаємозв'язок планування місцевих бюджетів з порядком складання проекту державного бюджету та планами економічного і соціального розвитку регіонів.</p> <p>2. Порядок розгляду, затвердження та виконання місцевих бюджетів.</p> <p>3. Періодичність, структура та терміни подання звітності про виконання місцевих бюджетів.</p> <p>4. Бюджетний запит. Вимоги до інформації, що надаються в бюджетних запитах.</p> <p>5. Зміст рішення про місцевий бюджет.</p> <p>6. Загальна організація та управління виконанням відповідного місцевого бюджету місцевими фінансовими органами.</p> <p>7. Шляхи вдосконалення бюджетного планування.</p>	9
<p>Тема 5. «Управління місцевими фінансами в Україні» Лекція 2.</p> <p>1. Принципи, суб'єкти, об'єкти та методи управління місцевими</p>	2			<p>Тема 5. «Управління місцевими фінансами в Україні»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <p>1. Державне регулювання фінансової діяльності органів місцевого самоврядування.</p> <p>2. Роль місцевих фінансових органів у системі виконавчої вла-</p>	9

<p>фінансами.</p> <p>2. Організація фінансового контролю на місцевому рівні.</p> <p>3. Казначейське обслуговування бюджетних коштів.</p>				<p>ди.</p> <p>3. Права й обов'язки органів місцевого самоврядування і місцевих органів виконавчої влади на етапах складання, розгляду, затвердження і виконання бюджету.</p> <p>4. Системи касового виконання бюджету: банківська, казначейська та змішана. Їх характеристика, переваги та недоліки.</p> <p>5. Організація фінансового контролю на місцевому рівні.</p> <p>6. Контроль фінансових органів за формуванням та використанням коштів місцевих бюджетів і власних коштів бюджетних установ.</p>	
<p>Тема 6. «Світовий досвід організації місцевих фінансів»</p> <p>1. Документи міжнародного значення про місцеве самоврядування</p> <p>2. Місцеві фінанси як фіскальний інструмент</p> <p>3. Склад і структура доходів і витрат місцевих бюджетів зарубіжних країн</p> <p>4. Організація та інструменти міжбюджетних відносин у країнах світу</p>				<p>Тема 6. «Світовий досвід організації місцевих фінансів»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <p>1. Європейська хартія місцевого самоврядування про основні принципи організації місцевих фінансів.</p> <p>2. Правові та організаційні основи місцевого самоврядування в зарубіжних країнах.</p> <p>3. Бюджетний федералізм як принцип побудови фінансів місцевого самоврядування.</p> <p>4. Світовий досвід касового виконання місцевих бюджетів.</p> <p>5. Порядок вертикального та горизонтального бюджетного вирівнювання.</p> <p>6. Світовий досвід надання бюджетних трансфертів місцевим органам влади.</p> <p>7. Організація та інструменти міжбюджетних відносин в зарубіжних країнах.</p>	9
Модуль 2. «Специфіка організації структурних елементів місцевих фінансів»					
<p>Тема 7. «Формування дохідної бази місцевих бюджетів»</p> <p>1. Доходи місцевих бюджетів, їх організаційно-правові засади та принципи формування</p> <p>2. Резерви зростання доходів місцевих бюджетів в сучасних умовах</p> <p>3. Окремі особливості формування місцевих бюджетів</p> <p>4. Види місцевих податків і зборів в Україні</p>				<p>Тема 7. «Формування дохідної бази місцевих бюджетів»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <p>1. Доходи місцевих бюджетів як фінансова основа місцевого самоврядування.</p> <p>2. Участь держави у формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування.</p> <p>3. Склад доходів місцевих бюджетів.</p> <p>4. Податкові та неподаткові методи формування доходів місцевих бюджетів.</p> <p>5. Міжбюджетні трансферти.</p> <p>6. Обґрунтування місцевих кредитних відносин.</p> <p>7. Місцеві позики. Види місцевих позик.</p>	10
<p>Тема 8. «Система видатків місцевих бюджетів»</p>				<p>Тема 8. «Система видатків місцевих бюджетів»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p>	9

<ol style="list-style-type: none"> 1. Види видатків місцевих бюджетів 2. Критерії розмежування видів видатків між місцевими бюджетами 3. Витрати бюджету розвитку місцевих бюджетів 				<p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура та склад видатків місцевих бюджетів. 2. Критерії розмежування видів видатків між місцевими бюджетами. 3. Фінансування власних та делегованих державою повноважень, порядок їх здійснення та законодавче закріплення. 4. Бюджети розвитку місцевих бюджетів. 5. Трансформація видатків місцевих бюджетів в контексті децентралізації. 6. Роль місцевих фінансових органів у регіональному фінансовому плануванні. 	
<p>Тема 9. «Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність фінансового вирівнювання та бюджетного регулювання 2. Види міжбюджетних трансфертів та умови їх надання 		<p>Тема 9. «Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання» Практичне заняття 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання та інструменти бюджетних відносин. 2. Поняття вертикальних і горизонтальних дисбалансів та фінансового вирівнювання. 3. Види міжбюджетних трансфертів і їх систематика у Бюджетному кодексі України 4. Алгоритм визначення освітніх субвенцій 5. Алгоритм визначення медичних субвенцій 	2	<p>Тема 9. «Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання» Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність міжбюджетних відносин в Україні. 2. Взаємовідносини місцевих бюджетів з Державним бюджетом, їх особливості. 3. Розподіл видатків відповідно до розподілу повноважень між державною владою і органами місцевого самоврядування. 4. Взаємовідносини в бюджетній сфері між різними рівнями місцевих бюджетів, їх особливості. 5. Порядок використання інструментів бюджетного регулювання між різними рівнями місцевих бюджетів. 6. Суперечності в побудові системи взаємовідносин місцевих бюджетів з Державним бюджетом. 7. Шляхи вдосконалення міжбюджетних відносин в Україні. 	9
<p>Тема 10. «Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття місцевого господарства 2. Основи управління місцевим господарством та його склад 3. Науково-методичне супроводження вдосконалення управління місцевим господарством 				<p>Тема 10. «Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства» Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура, склад, інфраструктура місцевого господарства та його роль у місцевих фінансах. 2. Система управління місцевим господарством та організація фінансової діяльності його підприємств. 3. Створення конкурентного ринку у сфері місцевого господарства. 4. Специфіка організації фінансових відносин підприємств комунальної форми власності як складової частини місцевого господарства. 5. Фінансування підприємств житлового та комунального господарства. 6. Особливості фінансування комунальних закладів культури, освіти, охорони здоров'я, туризму і спорту. 	9

<p>Тема 11. «Фінанси підприємств комунального господарства»</p> <p>1. Особливості функціонування підприємств комунальної власності</p> <p>2. Фінансове забезпечення підприємств комунальної форми власності</p> <p>3. Сучасні проблеми та напрями реформування комунального сектору</p>		<p>Тема 11. «Фінанси підприємств комунального господарства»</p> <p>Практичне заняття 2</p> <p>1. Поняття, суб'єкти та об'єкти права комунальної власності.</p> <p>2. Форми підприємств комунальної власності.</p> <p>3. Класифікація підприємств комунальної власності в залежності від джерел фінансування їх діяльності</p> <p>4. Особливості організації і управління фінансами комунальних підприємств</p>	2	<p>Тема 11. «Фінанси підприємств комунального господарства»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <p>1. Формування комунальної власності в Україні.</p> <p>2. Конституційні гарантії надання громадських послуг.</p> <p>3. Особливості організації і управління фінансами комунальних підприємств.</p> <p>5. Класифікація підприємств комунальної власності в залежності від джерел фінансування їх діяльності.</p> <p>6. Напрями діяльності підприємств комунального господарства.</p> <p>7. Діяльність підприємств з обслуговування житлових і нежитлових будинків та відокремлених будівель.</p>	9
<p>Тема 12. «Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу»</p> <p>1. Склад та особливості організації фінансів житлово-комунального господарства</p> <p>2. Процес створення, джерела доходів та переваги запровадження об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ).</p> <p>3. Напрями реформування житлово-комунального господарства</p>		<p>Тема 12. «Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу»</p> <p>Практичне заняття 3</p> <p>1. Організація функціонування підприємств з обслуговування житлового господарства</p> <p>2. Доходи та видатки підприємств житлово-експлуатаційного комплексу</p> <p>3. Планування видатків місцевих бюджетів на утримання житлово-експлуатаційного комплексу.</p> <p>4. Перспективи впровадження альтернативних форм обслуговування житлового фонду: приватних ЖЕДів та ОСББ.</p> <p>5. Податкові важелі стимулювання розвитку житлово-експлуатаційної галузі.</p>	2	<p>Тема 12. «Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу»</p> <p>Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми.</p> <p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань (доповіді, реферати, статті, тези)</p> <p>1. Напрямки, завдання і механізм реалізації реформування житлово-комунального господарства.</p> <p>2. Організація функціонування підприємств житлового господарства.</p> <p>3. Структура видатків підприємств житлового господарства.</p> <p>4. Реструктуризація житлово-комунальних підприємств як засіб стимулювання розвитку галузі.</p> <p>5. Доходи від нежитлових приміщень.</p> <p>6. Фінансування пільг та субсидій за квартирну плату з місцевого бюджету.</p> <p>7. Альтернативні форми обслуговування житлового фонду: приватні ЖЕДи і кондомініуми.</p>	9
<p>Всього</p>	4		6		110

Розділ 5. Оцінювання результатів навчання

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом навчальної дисципліни «Місцеві фінанси».

До основних видів самостійної роботи під час вивчення навчальної дисципліни слід віднести: підготовку до лекційних занять шляхом опанування окремих програмних питань, що передбачені для самостійного вивчення; підготовку до практичних занять шляхом виконання усного та письмового домашнього завдання; здійснення самоконтролю своїх знань за допомогою складання навчальних тестів або проходження тестування в дистанційному курсі з навчальної дисципліни; підготовка реферативної доповіді; підготовка до модульної контрольної роботи; додаткове опрацювання літератури, законодавчих і нормативних документів та інтернет-джерел.

До основних засобів контролю виконання видів і форм самостійної роботи відносимо: перевірка конспектів; усне опитування; перевірка виконання завдань на практичних заняттях та правильності рішення домашніх завдань; тестування; бліц-опитування; підготовку рефератів; виконання індивідуальних завдань; захист тем під час практичних занять; перевірка модульної контрольної роботи.

З метою поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці, підвищення рівня успішності студентів, які з тих чи інших причин потребують додаткової допомоги викладача при підготовці до складання поточного чи підсумкового контролю, при виконанні індивідуальних завдань з дисципліни науково-педагогічні працівники кафедри надають студентам консультації.

Для інтенсифікації освітнього процесу при викладанні навчальної дисципліни «Місцеві фінанси» передбачено використання наступних активних методів навчання:

1. Кожна лекція для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра має проблемний характер. Для активізації пізнавальної діяльності студентів в обов'язковому порядку використовуються презентації.

2. Використання інноваційних технологій при проведенні практичних занять: тестування, застосування інтерактивних методик проведення занять, використання глобальної мережі Internet, елементів дистанційної освіти.

3. Стимулювання науково-дослідної роботи студентів шляхом підготовки рефератів та залучення їх до участі у науково-практичних конференціях.

Розподіл видів занять з дисципліни регламентується навчальним і робочим планами. Оцінювання знань студентів з дисципліни здійснюється на основі результатів поточного модульного та підсумкового контролю у формі заліку (ПМК).

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях протягом семестру і має на меті перевірку рівня підготовленості студента при виконанні конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю є: відвідування лекцій, семінарських занять і активність роботи протягом семестру; результати виконання модульних контрольних робіт; підготовка та захист індивідуальних навчально-дослідних та теоретично-аналітичних завдань; участь у наукових конференціях.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння програмного матеріалу, умінь самостійно опрацьовувати наукову літературу, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал.

Формами контролю є оцінювання виступів з доповідями, перевірка виконання розрахункових та творчих завдань, тестовий контроль, комп'ютерне тестування, понятійні диктанти та бліц-опитування.

Поточна успішність студентів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюються за допомогою національної шкали оцінок.

Робочим навчальним планом при вивченні матеріалу навчальної дисципліни «Місцеві фінанси» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» передбачено виконання двох поточних модульних робіт.

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Підсумкове оцінювання з навчальної дисципліни визначається виходячи із загальної оцінки за поточний модульний контроль (табл. 5).

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1–6): <ul style="list-style-type: none"> - відвідування занять (12 x 0,1б. = 1,2 бали); - захист домашнього завдання (6 x 1,5б. = 9 балів); - обговорення дискусійного матеріалу (12 x 0,4б. = 4,8 балів); - виконання навчальних завдань (10 x 0,4б. = 4 бали); - тестування (6 x 10 x 0,3б. = 18 балів); - підготовка доповіді (реферату) та їх обговорення (3 бали); - поточна модульна робота (10 балів) 	50
Модуль 2 (теми 7-12): <ul style="list-style-type: none"> - відвідування занять (12 x 0,1б. = 1,2 бали); - захист домашнього завдання (6 x 1,5б. = 9 балів); - обговорення дискусійного матеріалу (12 x 0,4б. = 4,8 балів); - виконання навчальних завдань (10 x 0,4б. = 4 бали); - тестування (6 x 10 x 0,3б. = 18 балів); - підготовка доповіді (реферату) та їх обговорення (3 бали); - поточна модульна робота (10 балів) 	50
Разом	100

Студент, який за результатами вивчення дисципліни набрав 34 бала і менше, вивчає дисципліну повторно за додатковою оплатою.

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані бали – коефіцієнт мотивації (до 10 % від загальної підсумкової оцінки). Мотивація студентів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки студентів і робочою навчальною програмою з навчальної дисципліни незалежно від результатів виконання.

Застосування та конкретне значення коефіцієнту мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри фінансів та банківської справи враховуючи активність студента при вивченні навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі тощо).

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання до національної шкали та шкали ECTS здійснюється у такому порядку (табл. 6).

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні джерела

1. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / Н. В. Васильєва, Н. М. Гринчук, Т. М. Дерун та інші. К.: 2017. 119 с.
2. Гораль Л. Т., Спасів Н. Я., Мартинюк В. Ф., Маринчак Л. Р. Місцеві фінанси: навч. посіб. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2015. 350 с.
3. Євдокімова М. О. Місцеві фінанси: навч. посіб. / ХНАУ ім. В. В. Докучаєва. Х., 2014. 343 с.
4. Жихор О. Б., Кириленко О. П., Тридід О. М. та ін. Місцеві фінанси: підручник / за ред. О. Б. Жихор, О. П. Кириленко; Ун-т банк. справи Нац. банку України. К.: УБС НБУ, 2015. 579 с.

Нормативно-правові акти

1. Бюджетний Кодекс України [Електронний ресурс] : від 8 лип. 2010 р. №2456-VI / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
2. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс] : від 8 лип. 2010 р. №436-IV із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>. – Назва з екрана.
3. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>. – Назва з екрана.
4. Європейська хартія місцевого самоврядування [Електронний ресурс] : від 15 лип. 1997 р. № 452/97-ВР: станом на 20 вер. 2000 р. / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
5. Конституція України [Електронний ресурс] : від 28 черв. 1996 р. №254к/96-вр / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80/page4>. – Назва з екрана.
6. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР : станом на 24 трав. 2012 р. / Верховна Рада України. - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
7. Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 26 серп. 2014 р. №836. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1103-14>. - Назва з екрана.
8. Про затвердження порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 23 серп. 2012 р. № 938 – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12>. - Назва з екрана.

Додаткові джерела

1. Волохова І. Фінансове вирівнювання в Україні: пошук ефективної моделі. Проблеми економіки. 2013. № 4. С. 324–330. Url: http://problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2013-4_0-pages-324_330.pdf
2. Лінтур І. В. Можливості оптимізації формування доходів місцевих бюджетів в умовах децентралізації. Url: <http://global-national.in.ua/archive/4-2015/181.pdf>
3. Луніна І. І. Місцеві бюджети України: пошук нових підходів до проведення реформ. Економіка України. 2015. № 3. С. 31–40.
4. Набатова Ю. О., Ус Т. В. Формування місцевих бюджетів в умовах децентралізації фінансових ресурсів. Url: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_5_68
5. Наконечний В. В. Основні світові моделі місцевого самоврядування: порівняльний аналіз. Теорія та практика державного управління. 2014. Вип. 1. С. 283–289. Url: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2014_1_42
6. Патицька Х. О. Фінансова децентралізація як основа формування самодостатніх територіальних громад. Ефективна економіка. Дніпровський державний аграрно-економічний університет. 2015. № 10. Url: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4412>

7. Пігуль Н. Г., Люта О. В. Зарубіжний досвід проведення децентралізаційних реформ. Глобальні та національні проблеми економіки. Випуск 9. 2016. Url: <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/140.pdf>
8. Тарасенко Т. Проблема децентралізації в реформуванні місцевого самоврядування в Україні. Державне управління місцевого самоврядування. 2014. № 2 (21). С. 277–286.
9. Тарнай В. А., Карелін С. І., Корнилюк С. В. Кращі практики бюджетної прозорості та підзвітності органів місцевого самоврядування. К.: Центр політичних студій та аналітики, 2015. 64 с.
10. Титар А. О. Зарубіжний досвід планування та прогнозування доходів місцевих бюджетів. Управління розвитком. 2013. № 16 (156). С. 14–16.
11. Ткачук А. Ф. Латвія: довга дорога реформ. Робочі записки. К.: Легальний статус, 2015. 56 с.
12. Як провели реформу адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування у Латвії. Url: <http://www.csi.org.ua/?p=4802>

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки вивчення навчальної дисципліни «Місцеві фінанси» передбачає:

1) виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MSWord, MSExcel, MSAccess, MSPowerPoint), MSFrontPage, VBA, що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.

2) здійснення тестового контролю знань студентів за допомогою програмного засобу «OpenTest2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань.